

PALISSADENBLADWESPEN *STAURONEMATUS COMPRESSICORNIS*

Bouke Bloemsma & Willem Hogenes

Op 4 augustus 1990 vond ik op een balsempopulier (*Populus gileadensis*) in mijn tuin 3 larven, ik dacht van een bladwesp, die rondom hun vraatplek (een gat in het blad) witte pilaartjes hadden. Bij spuiten met een plantensproeier verdwenen die zuiltjes. Toen het blad droog was werden er weer nieuwe opgezet, op lichaamslengte van de vraatrand. Ze werden met de kop afgezet. Onder het binoculair leken de pilaartjes op schuim: stijfgeklopt eiwit.

Ik heb foto's ervan opgestuurd naar Willem Hogenes van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie in Amsterdam. Die wilde dolgraag de beestjes hebben. Het zou gaan om Palissadenbladwespen. In het museum bevonden zich van deze soort 6 exemplaren, uit Brabant (1892 en 1893). Toen de imago's waren uitgekomen heb ik ze opgestuurd. Evenals de op 23 augustus 1990 gevonden larven, deze zijn als pop opgestuurd. Het ging inderdaad om Palissadenbladwespen (*Stauronematus compressicornis*).

De larven van *Stauronematus compressicornis* leven voornamelijk op populieren (*Populus*) en soms op wilgen (*Salix*).

De larven vreten gaten in het bladmoes, die ze omgeven met palissaden van pilaartjes, die bestaan uit een soort opgeklopt schuim uit een secretie van de kaakklieren.

De larven verpoppen in de grond of tussen de bladeren die op de grond liggen. In de kweekbakjes waarin de boven vermelde larven uitgekweekt zijn, zaten sommige poppen in de bladoksels.

De vliegtijd van de imago's is van mei tot en met augustus, in een paar generaties.

De bladwespen zijn zwart van kleur met gele pronotumhoeken, tegulae en poten. Op de tibia en tarsi van de achterpoten zitten zwarte vlekken.

Ze zijn 5 - 6,5 mm. groot. De eieren worden in dubbele rijen afgezet in de bladsteel.

Hieronder volgt een lijstje van de waarnemingen.

larven gevonden	aantal	verpopt	imago
4 - 8 - '90	3	7 - 8 - '90	16/17 - 8 - '90
23 - 8 - '90	2	27 - 8 - '90	-
27 - 8 - '92	1	29 - 8 - '92	
28 - 8 - '92	3	29 - 8 - '92	
13 - 6 - '95	1	20 - 6 - '95	1 - 7 - '95
21 - 6 - '95	2	25 - 6 - '95	-
30 - 7 - '95	2		8 - 8 - '95
14 - 8 - '95	2	22 - 8 - '95	1 - 9 - '95
19 - 8 - '95	5	24/25 - 8 - '95	6/7 - 9 - '95
25 - 8 - '95	2	24/25 - 8 - '95	6/7 - 9 - '95
6 - 9 - '95	3	10 - 9 - '95 }	
9 - 9 - '95	2	15 - 9 - '95 }	13/14/15/16 - 5 - '96
13 - 9 - '95	2	16 - 9 - '95 }	
27 - 9 - '95	13	11 - 10 - 95 }	

In mijn tuin groeien 2 balsempopulieren. Op een enkele uitzondering na komen alle vondsten uit dezelfde boom. Deze is "ziek", heeft veel last van o.a. elzensnuittor (*Cryptorhynchus lapathi*) en wilgenhoutrups (*Cossus cossus*).

De allereerste vondst was van de andere balsempopulier. Deze was toen ook aangevreten door larven van de elzensnuittor. Die heb ik daar later niet meer gevonden.

In het duingebied waar ik woon komen veel balsempopulieren voor. Ik heb daar nog niet naar de larven van de Palissadenbladwespen gezocht.

Literatuur

Ooststroom, S.J. van, 1976. De Nederlandse Symphyta (Halm- hout- en bladwespen), naamlijst. - Wet. med. KNNV nr. 114: 24 pp.

Benson, R.B. 1958. Hymenoptera 2. Symphyta - Section (c). Handbooks for the identification of British insects Vol VI Part 2 (c).

Klausnitzer, B. 1978. Hautflügler; Pflanzenschädlinge Band 9.